

**Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті жанындағы
«6D011400 – Тарих», «6D020300 – Тарих» мамандықтары бойынша
философия докторы (PhD) бейіні бойынша доктор дәрежелерін беру үшін
диссертацияларды қорғау жөніндегі Диссертациялық кеңестің
2019 жылғы ЕСЕБІ**

«6D011400-Тарих», «6D020300-Тарих» мамандықтары бойынша философия докторы (PhD) бейіні бойынша доктор дәрежелерін беру үшін диссертацияларды қорғау жөніндегі Диссертациялық кеңес университеттің 2019 жылғы 15 мамырдағы № 04-02-02-02/42 бұйрығымен бекітілген.

Диссертациялық кеңеске «6D011400 – Тарих», «6D020300 – Тарих» мамандықтары бойынша диссертацияларды қорғауға қабылдауға рұқсат берілген. Төрағасы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі Қойгелдиев Мәмбет Құлжабайұлы.

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті жанындағы «6D011400 – Тарих», «6D020300 – Тарих» мамандықтары бойынша философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежелерін беру үшін диссертацияларды қорғау жөніндегі Диссертациялық кеңесінде 2019 жылдың 15 мамыр – 31 желтоқсаны аралығында 4 отырысы өткізіліп, 2 диссертациялық жұмыс қорғалды. Қорғау диссертациялық кеңестің Ережелеріне сәйкес анықталып, өткізіліп отырды.

1. Диссертациялық кеңестің өткізілген мәжілістері туралы мәліметтер.

Диссертациялық кеңесте 15.05.2019 ж. – 31.12.2019 ж. аралығында 4 отырысы өтті.

2. Диссертациялық кеңес отырысына жартысынан кем қатысқан кеңес мүшелерінің аты-жөні.

Диссертациялық кеңестің құрамы 9 адам. Диссертациялық кеңес отырысына жартысынан кем қатысқан мүшелері болған жоқ.

3. Оқу орны көрсетілген докторанттардың тізімі.

1. Бисембаева Ляззат Амандыққызы, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті.

2. Белоус Светлана Геннадьевна, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті.

4. Есеп беру жылы бойына қарастырылған диссертациялардың қысқаша талдауы.

4.1) Бисембаева Ляззат Амандыққызы:

Диссертация тақырыбы – «Жетісу облысы ауыл және село тұрғындарының күнделікті өмірі (1867-1917 жж.)».

Мамандығы – «6D020300 – Тарих». Диссертация Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде орындалған.

Қорғау тілі – қазақша.

Ғылыми кеңесшілері:

Койгелдиев Мәмбет Құлжабайұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің «Айтылған тарих» ғылыми-зерттеу орталығының жетекшісі;

Франц Мартин – PhD доктор, Чех Республикасы Ғылым Академиясының архиві мен Масарик атындағы институттың доценті, Прага қ., Чех Республикасы.

Қорғау 2019 жылдың 29 тамызында болды.

Жұмыста төмендегідей жаңа және шынайы ғылыми нәтижелер алынған.

1. *Бірінші нәтиже.* XIX ғасырдың II жартысы мен XX ғасырдың басындағы Жетісу өңірі халқының өміріндегі саяси, әлеуметтік-экономикалық және мәдени өзгерістер диалектикалық қайшылық тұрғысынан талдауға алынған;

2. *Екінші нәтиже* – облыстың саяси және экономикалық өміріндегі жаңа үрдістер, әкімшілік пен жергілікті тұрғындардың ара қатынасы күнделіктілік әдісімен талданып, отаршылдықтың қазақ халқының өміріне әсерінің жаңа қырлары ашылған;

3. *Үшінші нәтиже* – жергілікті тұрғындардың шаруашылығына енген өзгерістер күнделіктілік тұрғысынан қарастырылып, олардың қоныс аударушылармен өзара шаруашылық байланыстары жаңа көзқарас тұрғысынан баяндалған;

4. *Төртінші нәтиже* – дәстүрлі қоғамның жаңа қарым-қатынастарға бейімделуі, реформалардың қазақ қоғамына әсері күнделікті өмір әдісі бойынша зерттеліп, өмірге енген өзгерістер жаңа көзқарастар арқылы көрсетілген;

5. *Бесінші нәтиже* – рухани саладағы өзгерістердің күнделікті өмірге әсері талданып, оның жергілікті халық өміріндегі көрінісі ашып көрсетілген.

Зерттеу жұмысының құрылымы мазмұндық және логикалық жағынан өзара бірлікте, жұмыстың мақсаты мен міндеттері дұрыс айқындалып, жүйеленген. Алынған нәтижелерге пәнаралық байланыстар арқылы зерттеу негізінде қол жеткізіліп, тақырып мазмұны толықтай ашылғандығымен сипатталады.

Диссертацияның нәтижесін іс-тәжірибеде қолдануды ендіру деңгейін талдау.

Л.А. Бисембаеваның «Жетісу облысы ауыл және село тұрғындарының күнделікті өмірі (1867-1917 жж.)» тақырыбында даярланған диссертациялық жұмысы ҚР БҒМ Білім және ғылым саласындағы бақылау Комитетінің «Ғылыми дәрежелер беру тәртібі туралы Ережелерінің» талаптары мен «6D020300 – Тарих» мамандығына сәйкес, ғылыми жаңалығы, теориялық және практикалық мәнділігі қазіргі заман талаптарына жауап бере алатын, осы сала бойынша ғылымды дамытуға үлес қосатын еңбек болып табылады.

Сонымен қатар, Л.А.Бисембаева ғылыми жобаға қатысып нәтижелерін айналымға енгізу жөніндегі «Қазақстан тарихшыларының қауымдастығы» қоғамдық бірлестігі Президентінің қол қойған актісі бар.

Диссертацияның негізгі тұжырымдарды Жетісу өңірінің тарихын бұдан былай да кешенді түрде зерттеуде; патша үкіметінің қазақ жеріндегі саясатын алдағы уақыттарда ғылыми танымның жаңа бағыттары тұрғысынан зерделеп, жаңа тұжырымдар қалыптастыруда қолдануға болады.

Л.А. Бисембаеваның диссертациялық жұмысы бойынша рецензенттер туралы мәліметтер:

Тоқтабай Ахмет Уәлханұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР БҒМ ҒК Ш.Ш.Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институтының бас ғылыми қызметкері;

Мұхатова Оразгүл Хасенқызы – тарих ғылымдарының докторы, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің профессоры.

4.2) Белоус Светлана Геннадьевна:

Диссертация тақырыбы - «Аграрный вопрос в Казахстане в конце XIX – начале XX веков и его отражение в курсе “История Казахстана”».

Мамандығы– «6D011400 – Тарих». Диссертация Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде орындалған.

Қорғау тілі – орысша.

Ғылыми кеңесшілері:

Қойгелдиев Мәмбет Құлжабайұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА-ның академигі, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті.

Вуколов Владимир Николаевич – педагогика ғылымдарының докторы, профессор, «Тұран» университеті.

Исхаков Салават Мидхатович – тарих ғылымдарының докторы, Ресей Ғылым академиясының Ресей Тарих институты, Москва қ., Ресей Федерациясы.

Қорғау 2019 жылдың 31 қазанында болды.

Жұмыста төмендегідей жаңа және шынайы ғылыми нәтижелер алынған.

Результаты диссертационного исследования Белоус С.Г. являются научными, самостоятельными, аргументированными, достигнута высокая степень достоверности каждого научного положения и результата.

Диссертантом впервые:

– введен в научный оборот массив документов из отечественных и зарубежных архивов по проблеме аграрных отношений на территории Казахстана;

– реконструированы взгляды Н.Л. Скалозубова, О.А. Шкапского и Т.И. Седельникова на аграрное развитие Казахстана конца XIX – начала XX веков, отражены их позиции на трансформацию аграрных отношений в степи;

– теоретически обоснована и экспериментально проверена методика формирования познавательного интереса при изучении аграрной истории Казахстана, базирующаяся на проблемном обучении;

– сформулированы методические условия формирования исторического сознания в учебном процессе, определена система познавательных заданий, способствующих развитию активности учащихся при изучении аграрного вопроса, отобраны методические приемы и средства обучения, формы урока для активизации познавательной деятельности школьников;

– разработаны элективный курс для школьников и спецкурс для студентов по аграрной истории Казахстана.

1. *Первый результат* – характеризуются внутренним единством, соответствием поставленным целью и задачам исследования, обладают теоретической и практической значимостью.

Высокая степень обоснованности и достоверности полученных научных результатов исследования обеспечивается использованием современной методологии научных исследований, применением методов исследования, их апробацией на методических семинарах, международных научно-практических конференциях и внедрением их в учебный процесс, изучением и анализом психолого-педагогической, научно-методической, нормативно-правовой литературы по теме исследования.

2. *Второй результат* – можно квалифицировать как решение научной задачи, представляющей большую значимость в области исторического образования, особенно в сфере подготовки будущих учителей истории в условиях обновления содержания образования. В диссертационном исследовании содержатся новые научно-обоснованные теоретические и практические результаты.

3. *Третий результат* – для внедрения в практику предлагаются элективный курс для школьников и спецкурс для студентов вузов по аграрной истории Казахстана в конце XIX – начале XX веков. Методика преподавания аграрного вопроса усовершенствована путем последовательного решения ряда задач, способствующих формированию исторического сознания школьников: использование проблемно-познавательных заданий, работа с документами на уроках в школе и практических занятиях в вузе, выверенное содержание учебников, внедрение разработок с оптимальным подбором понятийного аппарата и фактического материала. Результаты, полученные в ходе выполнения диссертационного исследования, могут быть использованы преподавателями при подготовке будущих учителей истории в педагогических вузах.

Диссертацияның нәтижесін іс-тәжірибеде қолдануды ендіру деңгейін талдау.

Тема диссертации: «Аграрный вопрос в Казахстане в конце XIX – начале XX веков и его отражение в курсе “История Казахстана”» соответствует требованиям Комитета по контролю в сфере образования и науки МОН РК, предъявляемым к диссертационным работам, представленным на соискание степени доктора философии (PhD) по специальности «6D011400 – История», и является научно-квалификационной работой; содержит новые научно-обоснованные и доказанные результаты,

решающие актуальные задачи обучения истории Казахстана, способствующие формированию исторического сознания и активизации познавательной деятельности обучающихся.

Имеются акты, подписанные Президентом «Ассоциации историков Казахстана» и руководителями учебных заведений о том, что научные результаты внедрены в учебный процесс и научный оборот.

С.Г. Белоустың диссертациялық жұмысы бойынша рецензенттер туралы мәліметтер:

Қапаева Айжан Тоқанқызы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР БҒМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институтының Бас ғылыми қызметкері.

Мийманбаева Фиалка Нуруқызы – тарих ғылымдарының кандидаты, әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің доценті.

5. Ресми рецензенттер жұмысын талдау (ең сапасыз пікір мысалдарымен бірге).

Рецензент ретінде тарих ғылымы саласында кең танымал, өзінің ғылыми саласы бойынша ғылымға үлкен үлес қосқан белгілі ғалымдар бекітілген. Олардың пікірлерінде зерттеу барысында қол жеткізген нәтижелері мен тұжырымдары, диссертация бойынша кейбір ескертулер мен ұсыныстары берілген. Аталған ескертулер тек ұсыныс ретінде ғана айтылып, ол жалпы жұмыстың сапасына нұқсан келтірмейтіндігі көрсетілген. Сапасыз рецензиялар болған жоқ.

Кеңесте қорғалған диссертациялық жұмыстардың тақырыптары көрсетілген мамандықтардың даму бағыттарымен, республикадағы білім беру жүйесінің мемлекеттік бағдарламаларына сәйкес келеді. Сапасыз рецензиялар болған жоқ. Ресми рецензенттердің қорғалған жұмыстарға берген рецензиялары диссертациялық жұмыстарға қойылатын талаптарға сай келеді.

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті ректорының бұйрығына сәйкес Диссертациялық кеңес жанында ғылыми-әдістемелік семинар ұйымдастырылды. Онда докторанттардың құжаттарын қорғауға қабылдағанға дейін диссертациялары талқылауға салынып, алдын-ала сараптамадан өтуі тиіс болатын.

Есеп беру кезеңінде ғылыми-әдістемелік семинарда 3 диссертациялық жұмыс талқыланды, оның 1-і «6D020300 – Тарих» мамандығы бойынша қорғауға ұсынылды.

«6D011400 – Тарих» мамандығы Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінен келген 1 диссертациялық жұмыс қайта қарап, жетілдіруге жіберілді.

6. Ғылыми кадрларды даярлау жүйесін одан әрі жетілдіру бойынша ұсыныстар.

1) Докторантураға таңдаған мамандығына сәйкес келетін базалық білімі бар ізденушілерді қабылдау қажет. Біздіңше бұл мәселе ғылыми кадрларды даярлауда өте маңызды болып табылады. Кейінгі кездері тарих мамандығына базалық білімі сәйкес келмейтін ізденушілер оқуға түсетіні байқалады.

2) Докторанттарға ғылыми кеңесшілікке сол ғылым саласы монографиялық еңбектері жарияланымдары бар, ғалым ретінде қоғамда мойындалған, ғылыми кеңес бере алатын мамандар белгіленгені тура болмақ.

3) Ғылыми кеңесшілердің жауапкершілігін арттыруға бағытталған іс-шаралар іске асырылғаны жөн.

4) Докторанттарды аттестациялау жүйесі енгізіліп, оның ережесі даярланып онда нақты критерийлері көрсетілсе және қатаң талаптар қойылуы қажет.

7. «6D011400-Тарих», «6D020300-Тарих» мамандықтары бойынша философия докторы (PhD) бейіні бойынша доктор дәрежелерін алу үшін даярланған диссертациялардың саны:

	«6D011400 – Тарих»	«6D020300 – Тарих»
Қорғауға қабылданған диссертациялар (оның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттары)	0	0
Қарауданалынып тасталған диссертациялар (оның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттарынан)	0	0
Рецензенттердің теріс пікірін алғандиссертациялар (оның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттарынан)	0	0
Қорғау қорытындысы бойынша теріс шешім алған диссертациялар (оның ішінде басқа жоғары оқу орындарының докторанттарынан)	0	0

Диссертациялық кеңестің Төрағасы

Диссертациялық кеңестің
Ғалым хатшысы

РАСТАЙМЫН: Абай атындағы ҚазҰПУ
ПЕРСОНАЛДЫ БАСҚАРУ БӨЛІМІНІҢ БАСТЫҒЫ
ЗАВЕРЯЮ: Начальник отдела по
управлению персоналом
КазНПУ имени Абай
КОЛЫ ПОДПИСЬ Койгелдиев М.Қ.

РАСТАЙМЫН: Абай атындағы ҚазҰПУ
ПЕРСОНАЛДЫ БАСҚАРУ БӨЛІМІНІҢ БАСТЫҒЫ
ЗАВЕРЯЮ: Начальник отдела по
управлению персоналом
КазНПУ имени Абай
КОЛЫ ПОДПИСЬ Тілеубаев Ш.Б.